

BÖLÜM 20

COVID-19 KÜRESEL SALGINININ ULUSLARARASI LOJİSTİK SÜREÇLERE ETKİSİ

Hakan EMANET¹

GİRİŞ

Herhangi bir emtianın uluslararası satışı yapıldıktan sonra, satış sözleşmesinin tamamlanabilmesi için söz konusu emtianın bir dizi işlemde geçmesi gerekir. Bu işlemler; taşıma, depolama, gümrükleme, sigortalama gibi işlemlerdir ve bunlar uluslararası lojistiğin görev alanlarıdır. Başka bir ifadeyle uluslararası ticaretin başarısı uluslararası lojistiğin performansına bağlıdır.

Lojistiğin tedarik zinciri içindeki temel işlevi, mal ve hizmetlerin, doğru zamanda, doğru yerde, doğru miktarda ve doğru şartlarda hazır edilmesi amacıyla akışını sağlamak ve bu işlemleri mümkün olan en düşük maliyetle gerçekleştirmektir. Lojistik bu işlevini genel olarak iki farklı türdeki örgütsel yapılanma ile yerine getirir. Birinci tür, lojistiğin; taşıma, depolama, gümrükleme, stok yönetimi, sigortalama ve katma değerli diğer lojistik hizmet görevlerinden birisini veya birkaç tanesini üretmek üzere bağımsız olarak örgütlenmiş işletmelerdir. Bunlara lojistik hizmeti üreten işletmeler denilmektedir. İkinci tür ise herhangi bir işletmenin içinde o işletmeye bağımlı olarak örgütlenmiş ve parçası olduğu işletmenin lojistik faaliyetlerini yürütmekten sorumlu olan yapılanmalardır. Bunlar, işletmelerin lojistik bölümleridir ve parçası oldukları işletmenin bütün lojistik ihtiyaçlarını dış kaynak kullanımı yoluyla başka işletmelerden satın alarak karşılar. Ayrıca, kendi işletmelerinin ihtiyaç duyduğu diğer hizmet ve malların tedarikinden de bu lojistik bölümleri sorumludur. İşletmelerin lojistik bölümlerinin yürüttüğü süreçler işletme lojistiği olarak adlandırılır ve kendi içinde tedarik lojistiği, üretim lojistiği ve dağıtım lojistiği süreçlerine ayrılır. İster birinci türde, isterse ikinci türde olsun lojistiğin temel işlevi her tedarik zincirinde aynıdır; tedarik zincirinin en uygun maliyetle aksamadan yürütülmesini sağlamak.

Lojistiğin tedarik zinciri içindeki işlevine paralel olarak zaman içinde çok çeşitli strateji ve uygulamalar geliştirilmiştir. Yalın lojistik, tam zamanında üretim,

¹ Dr. Öğr. Üyesi Hakan EMANET, Beykent Üniversitesi, Lojistik Yönetimi Bölümü Lojistik Yönetimi, hakanemanet@beykent.edu.tr

pıların yanında daha kısa mesafeli bölgesel ve yerel tedarik zinciri yapılanmalarına gitmek ve

- Talep olduğunda farklı ürünlerin üretilebileceği esnek tasarımlı üretim tesisleri oluşturmak.

KAYNAKLAR

- Akçalı, T. ve Çınaroğlu, M.S. (2020). Yeni koronavirus (COVID-19) salgınının lojistik ve ticarete etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, Special Issue, 447-456.
- Akoudad, K. ve Jawab, F. (2018). Evaluating total logistics costs at macro and micro level: Literature review. *International Journal of Engineering Research & Technology (IJERT)*, 7(2), 319-325.
- Alyanak, S. (2014). Dünya Ticaret Örgütü kamu alımları anlaşmasına genel bir bakış ve bu anlaşmanın Avrupa Birliği'nde uygulanması. *Marmara Avrupa Alıştırmaları Dergisi*, 22(1), 85-119.
- Arcan Yılmaz, G. ve Yıldırım Keser, H. (2018, Eylül). *Uluslararası taşımacılık sektörünün etkinliğinde yeşil lojistik*. IV. Uluslararası Kafkasya – Orta Asya Dış Ticaret ve Lojistik Kongresinde sunulan bildiri. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın. Erişim adresi: <https://ulk.ist/kutuphane/kitap/IV-UKODTLK/uluslararasi-tasimacilik-sektorunun-etkinliginde-yesil-lojistik/>
- Candela, R. A., Jacobsen, P. J. ve Reeves, K. (2020). Malcom McLean, containerization and entrepreneurship. *The Review of Austrian Economics*, Springer. doi.org/10.1007/s11138-020-00529-2
- Chowdhury, P., Paul, S. K., Kaisar, S. ve Moktadir, A. (2021). COVID-19 pandemic related supply chain studies: A systematic review. *Transportation Research Part E*, 148(102271), 1-26.
- Çelik, R. (2020). Lojistik sektöründe kullanılan yeni bilişim sistemleri: Lojistik 4.0 örneği. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 06(04), 85-90.
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) (2021a). 22 Haziran 2021. Erişim adresi: https://www.wto.org/english/res_e/status_e/trade_evolution_e/evolution_trade_wto_e.htm#fnftext-1
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) (2021b). 22 Haziran 2021. Erişim adresi: https://www.wto.org/english/news_e/pres21_e/pr876_e.htm
- Ertek, G. (2012). *Depolama sistemleri (warehousing systems)*, uluslararası lojistik. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1593.
- Goldsby, T. J., Iyengar, D. ve Rao, S. (2014), *The definitive guide to transportation*. New Jersey: Pearson.
- Hürriyet Gazetesi (2021). 26 Haziran 2021. Erişim adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/cip-krizi-durulmuyor-41836099>
- Karagöz, B. ve Bumin Doyduk, H. B. (2020). Lojistik 4.0 uygulamaları ve lojistik firmalarının bakış açısı. *İnsan & İnsan*, 7(23), 37-51.
- Keskin, H. (2015). *Lojistik el kitabı - Küresel aktörlerin lojistik pratikleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Knoema.com (2021). 22 Haziran 2021. Erişim adresi: <https://knoema.com/infographics/slsatcf/freightos-global-freight-prices-soaring-due-to-container-shortages?action=export&gadget=first#>
- Korucuk, S. (2018). Lojistik strateji seçenekleri. H. Erdal (Yay. haz.). *Lojistik stratejiler* içinde (s. 31-81). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Köse, Y. (2020). Stratejik lojistik maliyet yönetimi. K. Arun ve S. Begeç (Yay. Haz.). *Stratejik lojistik yönetimi* içinde (s. 285-303). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kurtcan, E. (2009). *Yalın lojistik tabanlı sistemin bağımsızlık ve bilgi aksiyonları kullanılarak tasarlanması ve bir firma uygulaması* (Doktora tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul). Erişim adresi: <http://dSPACE.yildiz.edu.tr/xmlui/handle/1/1489>
- Küçük, O. (2011). *Stok yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Long, D. (2012). *Uluslararası lojistik*. (M. Tanyaş ve M. Düzgün, Çeviri Ed.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Meyer, A., Walter, W. ve Seuring, S. (2021). The impact of the coronavirus pandemic on supply chains and their sustainability: A text mining approach. *Frontiers in Sustainability*. Mart 2021(2), 631182, 1-23.

- Mollenkopf, D. A., Ozanne, L. K. ve Stolze, H. J. (2021). A transformative supply chain response to COVID-19. *Journal of Service Management*, 32 (2), 190-202.
- Nebol, E. (2016). *Tedarik zinciri ve lojistik yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Öztürk, Y. K. (2018). Dünya iktisat tarihinde Dünya Ticaret Örgütü'nün yeri ve önemi. *Turkish Studies - Economics, Finance and Politics*, 13(22), 437-449.
- Pohit, S., Gubta, D. B., Pratab, D. ve Malik, S. (2019). Survey of literature on measuring logistics cost: A developing country's perspective. *National Council of Applied Economic Research*, 94607, 1-23.
- Rodrigue, J. P. (2020). *The geography of transport systems (fifth edition)*. New York: Routledge.
- Şanghai Denizcilik Borsası (Shanghai Shipping Exchange), (2021). 27 Haziran 2021. Erişim adresi: <https://en.sse.net.cn/indices/ccfinew.jsp>
- Tokay, S., Deran, A. ve Arslan, S. (2011). Lojistik maliyet yönetiminde izlenebilecek stratejiler ve muhasebe eğitiminden beklentiler. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (29), 1-15.
- Trading Economics (2021). 17 Temmuz 2021. Erişim adresi: <https://tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate>
- Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği (IRU) (2021), 23 Haziran 2021. Erişim adresi: <https://www.iru.org/who-we-are/about-iru/history>
- Xu, Z., Elomri, A., Kerbache, L. ve El Omri A. (2020), Impacts of COVID-19 on global supply chains: Facts and perspectives. *IEEE Engineering Management Review*, 48(3), 153-166.